

OPINTO-OPAS 2009 – 2010

**Lahden ammattikorkeakoulu
Liiketalous**

Liiketalouden koulutusohjelma 210 op
Johtaminen ja viestintä

Lahden ammattikorkeakoulu

LIIKETALouden KOULUTUSOHJELMA

Tutkinto

Koulutusohjelma johtaa liiketalouden ammattikorkeakoulututkintoon.

Tutkintonimike

Tradenomi

Laajuus

210 op, 3,5 vuotta

Liiketalouden perusopinnojen jälkeen opiskelija valitsee yhden koulutusohjelmansa suuntautumisalan, jossa voi edelleen erikoistua valitsemalleen asiantuntijuuspolulle.

Suuntautumisalat

Markkinointi

Taloushallinto

Johtaminen ja viestintä

Yrittäjyyspolku

Osaamistavoitteet

Opintojen tavoitteena on kehittyä työelämän yleisten osaamistavoitteiden sekä koulutusohjelmakohtaisten osaamistavoitteiden mukaiseksi asiantuntijaksi, joka selviytyy tulevaisuuden yritys-elämässä erilaisista työtehtävistä. Työelämässä selviytymiseen tarvitaan jatkuvaa itsensä kehittämistä, eettistä osaamista, viestintä- ja vuorovaikutusosaamista, kehittämistoiminnan osaamista, organisaatio- ja yhteiskuntaosaamista sekä kansainvälisyysosaamista. Näiden yleisten työelämävalmiuksien lisäksi eri koulutusohjelmilla on omat osaamistavoitteensa. Liiketalouden koulutusohjelmassa kehitetään liiketoimintaosaamista, kielitaitoa ja kansainvälisyysosaamista, kykyä kokonaisuuksien hallintaan sekä kannustetaan vaihtoehtoisia opintopolkuja tarjoamalla toisaalta monialaisen osaamisen ja toisaalta oman alan asiantuntijuuden kartuttamiseen.

Opintojen rakenne ja oppimisprosessi

Opinnoissa on keskeistä konstruktivisen, ymmärtävän ja soveltavan oppimisen periaate. Laajoja ammattialan asiakokonaisuuksia opitaan tiiviissä yhteydessä käytännön työelämään. Käytäntöä oppimiseen tuovat erityisesti ongelmanratkaisu-, case- ja projektioppimismenetelmät.

Perusopinnot

Tutkintoon sisältyy pääasiallisesti ensimmäisenä opiskeluvuonna suoritettavat koko ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot (14 op) ja liiketalouden yhteiset perusopinnot (50 op). Perusopinnoissa opiskelija hankkii yleiset liiketoimintaosaamisen valmiudet ja valmentautuu tutkivaan oppimiseen.

Ammattiopinnot

Toisena ja kolmantena opiskeluvuonna opiskelija perehtyy valitsemansa suuntautumisalan erityisosaamiseen myös kansainvälisesti, soveltaa oppimaansa ja hankkii työyhteisössä tarvittavat tutkimus- ja kehittämisvalmiudet. Valitsemallaan suuntautumisalalla opiskelija voi valita oman asiantuntijuuspolkunsu ammattiopinnojen tarjonnasta. Ammattiopinnot muodostuvat moduleista, joissa aihealueen sisälle rakentuu laaja näkökulma tarkasteltavaan asiakokonaisuuteen.

Vapaavalintaiset opinnot (15 op) tukevat opiskelijan erikoistumista valitsemallaan polulla.

Työharjoittelu ja opinnäytetyö

Opiskelija soveltaa ja syventää ammatillista osaamistaan työelämässä toteutettavalla harjoittelujaksolla (30 op) ja soveltaa myös tutkijan taitojaan laatimalla työelämälähtöisen opinnäytetyön (15 op).

Liiketalouden koulutusohjelma

JOHTAMINEN JA VIESTINTÄ

Koulutuksen tavoitteet ja sisältö

Opiskelija valmistuu johtamisen ja johtamiseen liittyvän viestinnän osaajaksi. Opiskelija ymmärtää kestävä kehityksen mukaisen vastuullisen johtamisen ajattelun, hallitsee johtamisen strategisen ajattelun ja osaa yhdistää henkilöstöprosessit liiketoimintastrategiaan. Hänellä on kyky analysoida organisaation talouden tilaa ja laatia raportteja päätöksenteon tueksi. Hän ymmärtää ja osaa kehittää johdon viestinnässä käytettäviä tietojärjestelmiä. Valmistuttuaan opiskelija toimii esimiehenä tai johdon ja henkilöstöhallinnon asiantuntijatehtävissä. Opiskelija voi hakeutua myös rahalaitosten erityistehtäviin suoritettuaan sen alan opintoja vapaasti valittavina opintoina. Hän voi toimia myös itsenäisenä yrittäjänä tai oman yrityksen kehittäjänä.

LIIKETALouden KOULUTUSOHJELMA

Johtamisen ja viestinnän suuntautumisvaihtoehto 210 op

KOULUTUSOHJELMAN PERUSOPINNOT 70 OP

Ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot	14 op	lukuvuosi
01SUO Asiantuntijaviestintä	4 op	1
01PINFO Informaatiolukutaito	3 op	1
01RUOK Ruotsin kieli, kirjallinen osuus	3 op	1
01RUOS Ruotsin kieli, suullinen osuus	3 op	1
01PENG Vieras kieli ja viestintä	4 op	2
01PJYT Yrittäjyysopinnot		
Toimiva yritys	21 op	lukuvuosi
04LII802/1 Tuloksellinen työskentely	5 op	1
04LII602/2 Henkilöstö	4 op	1
04LII602/3 Talouden ohjaus	4 op	1
04LII602/4 Asiakassuhteet ja markkinointi	4 op	1
04LII602/5 Logistiikka	4 op	1
Yrityksen ulkoinen toimintaympäristö	6 op	lukuvuosi
04LII602/6 Yritys ja kansantalous	3 op	1
04LII602/7 Yrityksen juridinen toimintaympäristö	3 op	1
Työvälineet	10 op	lukuvuosi
04LII603/1 Tekstit, taulukot ja esitysmateriaalit	6 op	1
04LII603/2 Talous- ja rahoitusmatematiikka	4 op	1
Kielet ja viestintä	19 op	lukuvuosi
04LII604/1 Yritysviestintä	4 op	1
1. vieras kieli	9 op	1-4
2. vieras kieli	6 op	1-4

AMMATTIOPINNOT	80 op	lukuvuosi
04JOV801 Esimiestyö	15	2
04JOV802 Vastuullinen liiketoiminta	12	3
04JOV803 Asiakasjohtaminen	3	3
04JOV804 Henkilökohtainen kansainvälistyminen	3	2-3
04LIY801 Ideasta yritystoiminnaksi	10	2
04TUT600 Tutkimusorientaatio	10	2-3
Vaihtoehtoiset ammattiopinnot	27 op	2-4

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Vapaasti valittavat opinnot	15 op	lukuvuosi
-----------------------------	-------	-----------

HARJOITTELU 30 OP

Harjoittelu	30 op	lukuvuosi
04TYÖ04 Harjoittelu	30 op	3

OPINNÄYTETYÖ 15 OP

Opinnäytetyö	15 op	lukuvuosi
04OPIN01 Opinnäytetyö	15 OP	3-4

KOULUTUSOHJELMAN PERUSOPINNOT 70 OP

Ammattikorkeakoulun yhteiset opinnot 14 op

Toteutetaan Lahden ammattikorkeakoulun yleisen suunnitelman mukaisesti.

Toimiva yritys 21 op

04LIH802/1 TULOKSELLINEN TYÖSKENTELEY 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tutustuu erilaisiin oppimismenetelmiin, joita sovelletaan opintojen aikana.
- hankkii asenteelliset ja käsitteelliset valmiudet tehdä töitä tiimissä ja yhteistyöverkostoissa.
- hankkii projekti- ja tiimityöskentelyn perustaidot, joiden myötä hänellä on valmiudet osallistua projektityöskentelyyn ja johtaa erilaisia projekteja
- hankkii asenteelliset ja käsitteelliset valmiudet ymmärtää innovatiivisen kulttuurin merkityksen erilaisissa organisaatioissa.
- tutustuu luovaan ajatteluun, systemaattisen innovaatioprosessin vaiheisiin ja keskeisiin metodeihin.

Sisältö

- Oppimistyylyt, oman oppimisen arviointi, ongelmakeskeisiin oppimismenetelmiin tutustuminen
- Tiimityön perusteet
- Projektinhallinta
- Innovaatiotoiminta ja luova ajattelu

Suoritustapa ja arviointi

- Osallistuminen lähiopetukseen ja tutorointiin, oppimistehtävät ja yritysportfolio,

Opiskelumateriaali

- Luennoilla jaettava materiaali, omat muistiinpanot

04LII602/2 HENKILÖSTÖ 4 OP**Osaamistavoitteet**

Opiskelija

- ymmärtää organisaatioiden keskeisimpien henkilöstötoimintojen merkityksen
- osaa työelämän keskeisimmät pelisäännöt
- osaa hahmottaa organisaatorakenteita
- ymmärtää organisaatiokulttuurin ja arvojen merkityksen

Sisältö

Henkilöstöjohtaminen ja –toiminnot, työelämän pelisäännöt, organisaatio käsitteenä ja organisaatorakenteet, organisaatiokäyttäytyminen ja –kulttuuri

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus lähiopetuksessa, oppimistehtävät, portfolio ja tentti.

Opiskelumateriaali

Viitala R., 2007. Henkilöstöjohtaminen: Strateginen kilpailutekijä, Edita, Helsinki.

04LII602/3 TALOUDEN OHJAUS 4 OP**Osaamistavoitteet**

Opiskelija

- ymmärtää taloushallinnon merkityksen osana yrityksen toimintaa
- perehtyy laskentatoimen osa-alueisiin ja tehtäviin sekä kannattavuusajatteluun
- osaa hyödyntää katetuottolaskentaa markkinointi- ja palveluyrityksissä
- sisäistää budjetoitintprosessin vaiheet ja oppii laatimaan lyhyen tähtäimen tavoite- ja tarkkailulaskelmia

Sisältö

- talousohjaus osana yrityksen toimintaa
- laskentatoimen tehtävät
- kustannuskäsitteet
- katetuottolaskenta
- markkinointi- ja palveluyrityksen kannattavuuden seuranta
- hinnoittelu
- budjetointi

Suoritustapa ja arviointi

Tentti ja portfolio

Opiskelumateriaali

Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2006 Laskentatoimi päätöksenteon apuna. WSOY, Porvoo

04LII602/4 ASIAKASSUHTEET JA MARKKINOINTI 4 OP**Osaamistavoitteet**

Opiskelija ymmärtää asiakaslähtöisen ajattelutavan merkityksen liiketoiminnassa, hallitsee markkinoinnin peruskäsitteet ja tehtävät yrityksessä sekä osaa soveltaa markkinointia asiakaslähtöisesti.

Sisältö

Asiakassuhdemarkkinoinnin perusteet
 Markkinoinnin sisäinen ja ulkoinen toimintaympäristö
 Kuluttajan käyttäytyminen ja ostopäätöksen teko
 Markkinoinnin kilpailukeinot: tuote, hinta, saatavuus ja markkinointiviestintä

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, tentti ja yritysportfolio

Opiskelumateriaali

Bergström, S. & Leppänen, A. 2003. Yrityksen asiakasmarkkinointi. Edita, Helsinki.

04LII602/5 LOGISTIikka 4 OP**Osaamistavoitteet**

Opiskelija

- tuntee logistiikan terminologian
- ymmärtää arvoketjun muodostumisen ja logistiikan mahdollisuudet vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen
- tuntee ostoprosessin, varastoinnin sekä tuotannon perusteet
- saa valmiuksia käyttää toiminnan kehittämisen ja valvonnan menetelmiä
- ymmärtää toimitusehtolausekkeet toimitusta ohjaavana kauppasopimuksen osana

Sisältö

- logistiikkakäsite
- ostotoiminta
- toimitusehtolausekkeet
- varastointi
- tuotannon perusteet
- menetelmiä: varaston kiertonopeus, toimituserän koon määrittäminen, ABC-analyysi jne.

Suoritustapa ja arviointi

Osallistuminen lähiopetukseen, vierailija/vierailu, yritysportfolio, kirjallinen tentti

Opiskelumateriaali

Opintopaketti, luentomateriaali

Yrityksen ulkoinen toimintaympäristö 6 op**04LII602/6 YRITYS JA KANSANTALOUS 3 OP****Osaamistavoitteet**

Opiskelija

- ymmärtää kansantalouden toiminnan peruslainsäädännön
- hallitsee kuluttaja- ja tuottajateorian peruskäsitteet
- ymmärtää markkinamekanismin toiminta-ajatuksen
- ymmärtää suhdannevaihtelun perusajatuksen
- ymmärtää työttömyyden ja inflaation syyt ja seuraukset
- hallitsee talouspoliittisen vaikuttamisen perusteet

Sisältö

- mikro- ja makrotalousteorian peruskäsitteet
- hyödykemarkkinoiden perusmallit
- kiertokulkuajattelu
- työllisyys ja inflaatio
- suomalainen suhdannevaihtelu
- finanssi- ja rahapolitiikan perusajatus

Suoritustapa ja arviointi

Lähiopetus, oppimistehtävät, loppuentti

Opiskelumateriaali

Pekkarinen, J & Sutela, P. 2004. Avain kansantaloustieteeseen. WSOY, Porvoo.

04LII602/7 YRITYKSEN JURIDINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ 3 OP**Osaamistavoitteet**

Kurssilla opiskelija oppii

- hahmottamaan, miten Suomen oikeusjärjestys/-järjestelmä toimii ja mistä osista se rakentuu.
- hahmottamaan, miten yritystoiminnan juridiikka toimii sopimusten laatimisen, tulkinnan, täydentämisen, sopimusrikkomusten sekä tuomioistuintoiminnan osalta.
- toimimaan aktiivisesti ja oikein yrityksen edustajana käytännön sopimusoikeudellisissa ongelmatilanteissa.

Sisältö

- Suomen oikeusjärjestyksen/-järjestelmän, lainkäytön sekä täytäntöönpanon perusteet
- Suomen sopimusoikeuden perusteet.

Kaikkia kurssilla esiin tulevia ilmiöitä pyritään tarkastelemaan yritystoiminnan ja käytännön näkökulmasta.

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, case-tehtävät ja tentti

Opiskelumateriaali

Opiskelumateriaalina ovat luennot (tietoisuus + tapausharjoitukset) sekä luennoilla erikseen ilmoitettava materiaali. Ojajarvi, Vainio (toim.); Ammattikorkeakoulun juridiikka I, uusien painos (kurssin aihealueita koskevin osin).

Työvälineet 10 op**04LII603/1 TEKSTIT TAULUKOT JA ESITYSMATERIAALIT 6 OP****Osaamistavoitteet**

Opiskelija

- osaa käyttää työvälineohjelmia liiketalouden tehtävissä

Sisältö

SFS-standardin mukaisten asiakirjojen laatiminen tekstinkäsittelyohjelmalla, tyylien käyttö tekstinkäsittelyssä, laskentamallien laatiminen ja havainnollistaminen taulukkolaskentaohjelmalla, diaesityksen tuottaminen suunnittelumallia käyttäen grafiikkaohjelmalla

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitukset, portfolio ja tentti

Opiskelumateriaali

Hyppönen, Annikki. Word 2003 – tekstinkäsittely. Visual-sarja. ISBN 951-846-203-8

Manu, Petri, Pulkkinen, Heljä. Excel 2003 – taulukkolaskenta. Visual-sarja. ISBN 951-846-211-9

Luennoitsijan ilmoittama materiaali

04LII603/2 TALOUS- JA RAHOITUSMATEMATIIKKA 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija hallitsee talouselämässä tarvittavat keskeiset talousmatematiikan laskentamenetelmät ja tuntee niiden käyttöarvon erityisesti rahaan liittyvissä käytännön tilanteissa.

Sisältö

- prosenttilaskennan soveltaminen verotusta, hinnoittelua ja rahan kotimaista ja ulkomaista arvoa käsittelevissä tehtävissä
- indeksien merkitys talouselämää analysoitaessa
- korko- ja koronkorkolaskenta selvittäessä pääoman hintaa, tuottoa ja kannattavuutta
- säännönmukaisesti toistuvien talletusten ja maksujen hallinta
- rahoitusmuodot

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, harjoitukset, aktiivisuus laskuharjoituksissa, portfolio ja tentti.

Opiskelumateriaali

Saaranen, P., Kolttola, E., Pösö J. 2003. Liike-elämän matematiikka. Edita Prima Oy, Helsinki

Kielet ja viestintä 19 op

04LII604/1 YRITYSVIESTINTÄ 4 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää viestinnän merkityksen liiketoiminnassa tuloksenteon välineenä sekä viestinnän ja organisaatorakenteen yhteyden
- osaa toteuttaa yrityksen sisäistä viestintää ja valita viestintään tarkoituksenmukaiset keinot ja kanavat
- pystyy kirjoittamaan yrityksen kaupalliset viestit ja tiedotteet ja rakentamaan teksteillään myönteistä yrityskuvaa hahmottaa rekrytointiprosessin työnantajan näkökulmasta ja osaa markkinoida itseään rekrytointitilanteessa
- harjoittaa työelämän keskeisiä esiintymistaitoja
- mieltää kielen hallitsemisen työnteon välineenä ja onnistuneen viestinnän edellytyksenä

Sisältö

Yritysviestinnän periaatteet ja tehtävät, yritysviestintä maineenhallinnan osana, sisäisen viestinnän merkitys, keinot ja kanavat, kaupankäynnin tekstit ja tiedotteet sekä yrityksen rekrytointiin liittyvä viestintä.

Edeltävät opinnot

01PSUO Suomen kieli ja viestintä 4 op

Suoritustapa ja arviointi

Henkilökohtainen portfolio ja yritysportfolio, tentti

Opiskelumateriaali

Kortetjärvi-Nurmi, S., Kuronen, M.-L. & Ollikainen, M. 2002. Yrityksen viestintä. 3., uud.p. Edita, Helsinki. Kurssilla annettava materiaali.

VALINNAISET KIELET 15 OP

Ks. kuvaukset Liiketalouden kieliopinnot 2009-10 –tiedostosta.

AMMATTIOPINNOT 80 OP

04JOV801 ESIMIESTYÖ 15 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija hallitsee esimiestyöskentelyn keskeisen tieto- ja taitoperustan. Opiskelija osaa soveltaa työsuhteisiin liittyvää lainsäädäntöä, tuntee ja tietää omat viestintävalmiutensa ja osaa hyödyntää niitä esimiestehtävässä sekä syventää henkilöstönjohtamisen osa-alueiden hallintaa.

Sisältö

- henkilöstöjohtaminen ja -raportointi
- työsuhdekysymykset
- esimiesviestintä
- esimiestyön haasteet
- omat viestintävalmiudet
- henkilöstöjohtamisen lainsäädännöllinen perusta.

Suoritustapa ja arviointi

Projektityöskentely, oppimistehtävät, välitentit sekä essee / kirjallinen raportti

Opiskelumateriaali

Hyppänen, R., 2007. Esimiesosaaminen: Liiketoiminnan menestystekijä, Edita, Helsinki

Saarinen, M., 2007. Työsuhteen pelisäännöt. Talentum, Helsinki

04JOV802 VASTUULLINEN LIIKETOIMINTA 12 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää yrityksen taloudellisen sekä ympäristö- ja yhteiskuntavastuun merkityksen yrityksen strategian ja liiketoiminnan kannalta
- ymmärtää ympäristö- ja yhteiskuntavastuuseikkojen hyödyntämismahdollisuudet yrityksen markkinoinnissa
- tutustuu erilaisiin standardeihin ja sertifikaatteihin
- ymmärtää ympäristöjohtamisen roolin ja yhteyden yrityksen muuhun johtamiseen
- tutustuu käytetyimpiin ympäristöjohtamisjärjestelmiin: ISO14001, EMAS
- ymmärtää raportoinnin ja muun ympäristöviestinnän merkityksen eri käyttötarkoituksissa
- osaa analysoida erilaisia ympäristö- ja yhteiskuntavastuuraportteja

Sisältö

- globaalit ja paikalliset haasteet taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun näkökulmasta
- kestävä kehitys ja yrityksen yhteiskuntavastuu
- ympäristö- ja yhteiskuntavastuullisen toiminnan hyödyntäminen yrityksen strategiassa ja markkinoinnissa
- ympäristö- ja yhteiskuntavastuuseikkojen taloudellinen merkitys
- standardit ja sertifikaatit kilpailukeinona
- ympäristöjohtamisen tehtävät ja haasteet
- ympäristöjohtamisjärjestelmiä
- ympäristö- ja yhteiskuntaviestintä ja -raportointi: GRI-ohjeistus, KILAn suositukset

Suoritustapa ja arviointi

Luennot ja oppimistehtävät

Opiskelumateriaali

Opettajan laatima materiaali

04JOV803 ASIAKASJOHTAMINEN 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija ymmärtää asiakkuuksien hallinnan ja johtamisen merkityksen yrityksen menestyksen keskeisenä tekijänä .
Opiskelija osaa soveltaa asiakaslähtöistä ajattelua organisaation toiminnassa.

Sisältö

- asiakaslähtöinen ajattelu
- asiakkuuksien hallinnan ja johtamisen peruskäsitteet
- asiakkuuksien hallinnan prosessit

Edeltävät opinnot

Toimiva yritys

Työvälineet

Suoritustapa ja arviointi

Luennot, oppimistehtävät, tentti

Opiskelumateriaali

Hellman, K. & Värilä, S. 2009. Arvokas asiakas. Hämeenlinna: Karisto

Muu opintojakson aikana ilmoitettava materiaali

04JOV804 HENKILÖKOHTAINEN KANSAINVÄLISTYMINEN 3 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää kansainvälistymisen merkityksen yrityksen/yhteisön toiminnassa
- parantaa valmiuksiaan toimia oman suuntautumisalansa kansainvälisissä tehtävissä

Sisältö

Opintojakson sisältö määräytyy suoritustavan mukaan

Suoritustapa ja arviointi

Opinnot voi suorittaa esim. osallistumalla

- opiskelijavaihtoon
- kansainvälisille intensiivi viikoille ulkomailla
- ulkomaiseen työharjoitteluun
- kansainvälisiin projekteihin
- erikseen sovittaville, henkilökohtaista kansainvälistymistä tukeville opintojaksoille

Kansainvälistymisopinnojen suorittamista varten opiskelijan on tehtävä 2. lukuvuoden aikana suunnitelma siitä, miten hän aikoo ne hoitaa. Em. suunnitelma on esitettävä hyväksyttäväksi yliopettajalle/vastuopettajalle, joka antaa ohjeet ja hyväksymismerkinnän. Opiskelijoiden on laadittava oppimispäiväkirja tai muu vastaava yhdessä sovittu.

04LIY801 IDEASTA YRITYSTOIMINNAKSI 10 op

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- ymmärtää liiketoiminnan eri osa-alueiden kytkeytymisen toisiinsa
- osaa analyytisesti tarkastella ja suunnitella liiketoiminnan eri osa-alueita
- osaa lainsäädännön vaateet yritystoimintaa käynnistettäessä, eri yritysmuotoja perustettaessa ja hallinnoitaessa sekä markkinoilla kilpailtaessa
- ymmärtää kahdenkertaisen kirjanpidon ja arvonnäköalaveron periaatteet
- osaa laatia pienen yrityksen kirjanpidon ja tilinpäätöksen
- osaa laatia perustettavan yrityksen rahoitussuunnitelmat
- ymmärtää kirjausketjun tositteesta tuloslaskelmaan ja taseeseen

Edeltävät opinnot

Yrittäjyysopinnot, Asiakassuhteet ja markkinointi, Yrityksen juridinen toimintaympäristö

Sisältö

Liiketoiminnan harjoittamisen oikeudellinen sääntely, ulkoinen laskentatoimi, rahoitussuunnittelu, yrityksen kansainväliset toimintamuodot, markkinointisuunnitteluprosessi, liiketoimintasuunnitelman laatiminen

Suoritustapa ja arviointi

Liiketoimintasuunnitelman laatiminen ryhmätyönä, luennot ja liiketoimintasuunnitelman arviointi.

Liiketoimintaoikeuden ja ulkoisen laskentatoimen luennot, luentoja täydentävä kirjallinen materiaali, harjoitustehtävät ja tentti

Opiskelumateriaali

Liiketoimintaoikeuden luentojen alkaessa erikseen osoitettava sähköinen materiaali

Tomperi Soile, uusin painos: Käytännön kirjanpito ja harjoituskirja, Edita Oyj

04TUT600 Tutkimusorientaatio 10 op

04TUT601 TUTKIMUSPROSESSI 5 OP

Osaamistavoitteet

Opiskelija

- tuntee tieteellisen tutkimuksen periaatteet, lähestymistavat ja tavallisimmat yhteiskuntatieteiden tutkimusmenetelmät
- tuntee tutkimustyön vaiheet
- oppii arvioimaan menetelmien soveltuvuutta
- oppii arvioimaan tiedon luotettavuutta
- pystyy suorittamaan tavallisimmat tilastolliset analyysit
- oppii ymmärtämään tilastollisten tutkimusraporttien sisältöä

Sisältö

Yleiset kvantitatiiviset ja kvalitatiiviset menetelmät. Tutkimusongelman ymmärtäminen ja eri menetelmien soveltuvuus tutkimustarpeisiin. Tiedon luotettavuus ja yleistettävyyys. Tutkimussuunnitelman laatiminen ja pienimuotoisen tutkimuksen toteuttaminen.

Edeltävät opinnot

Tekstit, taulukot ja esitysmateriaalit

Suoritustapa ja arviointi

Aktiivisuus kontaktiopetuksessa, oppimistehtävät, tutkimuksen suorittaminen ja esittäminen ja/tai tentti.

Arviointi asteikolla 1 – 5.

Opiskelumateriaali

Opiskelumateriaalina ovat luennot sekä luennoilla erikseen ilmoitettava materiaali. Muuna, tukevana, opiskelumateriaalina: Heikkilä Tarja. 2005. 5-6. painos Tilastollinen tutkimus. Edita Prima OY, Helsinki

Huom.

Tutkimusprosessin jatkon 5 op suoritus on vaihtoehtoinen: kuvaukset ovat tiedostossa Liiketalouden vaihtoehtoiset ammattiopinnot 2009-10

Vaihtoehtoiset ammattiopinnot 27 op

Ks. kuvaukset Liiketalouden vaihtoehtoiset ammattiopinnot 2009-10

VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT 15 OP

Vapaaasti valittavat opinnot voidaan valita oman koulutusyksikön tai Lahden ammattikorkeakoulun muiden koulutusyksiköiden tarjonnasta. Opintoja voidaan valita myös muista kotimaisista ja ulkomaisista korkeakouluista. Opinnot tulee hyväksyttää osaksi opintosuunnitelmaa.

HARJOITTELU 30 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opiskelija perehtyy alansa ammattiopintojen kannalta keskeisiin käytännön työtehtäviin sekä opittujen tietojen ja taitojen soveltamiseen työelämässä. Opiskelija laajentaa ja syventää ammatillista osaamistaan ja valmentautuu alansa työelämän vaatimuksiin. Työharjoittelu on siten osa ammattiinikasvamisprosessia. Työharjoittelun kesto on 30 op. Ryhmät suorittavat työharjoittelun 30 op yhtäjaksoisesti 3. lukuvuoden kevätlukukaudella. Opiskelija hankkii työharjoittelupaikan itse ja opettajat valvovat työharjoittelua. Työharjoittelusta on erikseen ohjeet raportointiin, seminaariin ja arviointiin.

OPINNÄYTETYÖ 15 OP

Tavoitteet ja sisältö

Opinnäytetyön tavoitteena on kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia käyttää tietojaan ja taitojaan omaan koulutusalaansa liittyvän työelämälähtöisen aiheen tutkimisessa ja kehittämisessä. Opinnäytetyö on prosessi, johon kuuluvat tieto- ja taitoperustan hankkiminen, aiheen valinta, tutkimustyön suunnittelu ja toteutus, raportointi ja työn esittäminen sekä opinnäytetyön arviointi. Opinnäytetyön aloittaminen edellyttää, että opiskelija on suorittanut pääosan oman suuntautumisensa ammattiopinnoista.

Suoritustapa ja arviointi

Opinnäytetyö voidaan tehdä yksin tai toisen opiskelijan kanssa. Opinnäytetyö tehdään pääohjaajan tukemana. Lopullisen opinnäytetyön arvioinnin suorittaa oppilaitoksen nimeämät kaksi henkilöä. Ohjeet opinnäytetyön raportointiin, seminaareihin ja arviointiin löytyvät sähköisestä oppimisympäristöstä.

YHTEYSTIEDOT

Lahden ammattikorkeakoulu Liiketalouden ala

Ståhlberginkatu 4B
15110 Lahti
Puh. (03) 828 19
Faksi (03) 828 2635

Koulutuspäällikkö Erja Turunen

Opintotoimisto
Puh. (03) 828 2604 ja 828 2605
Sähköposti: liiketalous@lamk.fi
Opintotoimiston aukioloajat:
ma, ti, ja to klo 9.00 - 15.00
ke klo 9.00 – 17.30
pe klo 9.00 - 14.00

Koulutussuunnittelijat
Nuorten koulutus, puh. (03) 828 2606
Aikuiskoulutus, puh. (03) 828 2642

Sähköpostit: etunimi.sukunimi@lamk.fi

YHTEISKUNTATIETEIDEN, LIKOTALOUDEN JA HALLINNON ALA

LIKOTALOUDEN KOULUTUSOHJELMA.

Markkinointi
Talouhallinto
Johtaminen ja viestintä
Yrittäjyyspolku

Yliopettaja Marjatta Pasanen
Puh. (03) 828 2612

KANSAINVÄLISEN KAUPAN
KOULUTUSOHJELMA
Yliopettaja Maija Romo
Puh. (03) 828 2613

Puh. (03) 828 2613

LIKETOIMINNAN LOGISTIIKAN
KOULUTUSOHJELMA
Yliopettaja Maija Romo
Puh. (03) 828 2613

DEGREE PROGRAMME IN INTERNATIONAL
BUSINESS
Yliopettaja Maija Romo
Puh. (03) 828 2613

LUONNONTIETEIDEN ALA

TIETOJENKÄSITTELYN KOULUTUSOHJELMA

Yliopettaja Harri Kokkonen
Puh (03) 828 2626

DEGREE PROGRAMME IN BUSINESS
INFORMATION TECHNOLOGY

Yliopettaja Torsti Rantapuska
Puh. (03) 828 2614

LIKOTALOUDEN YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO

YRITTÄJYYDEN JA
LIKETOIMINTAOSAAMISEN
KOULUTUSOHJELMA
Yliopettaja Sanna Virtainlahti
Puh 044 708 0692

MASTER PROGRAMME IN INTERNATIONAL
BUSINESS MANAGEMENT
Yliopettaja Brett Fifield
Puh (03) 828 265